

Vedlegg 2: Eksempler på kommunale risikoreduserende tiltak

Tiltakene er delt inn etter sektor, med vekt på gjennomførbarhet lokalt – uten krav om nasjonale systemendringer eller store investeringer. Lista er til inspirasjon og er på ingen måte uttømmende!

Nød- og beredskapstjenester

- **Etabler lokale reservekommunikasjonsrutiner:** Bruk VHF/UHF-radio, nødnett (der tilgjengelig) og sikre telefonkjeder.
- **Utpek ansvarlige for manuell innsatsstyring** ved GPS-bortfall.
- **Lag oversikt over kritiske lokasjoner** (helsehus, skoler, lager) i papirkartformat.

Transport og samferdsel

- **Forhåndsplanlegg ruter** for vintervedlikehold, skoletransport og renovasjon med backupkart og manuelle instruksjoner.
- **Trykte kart til sjåfører** i kritiske tjenester.
- **Tren ansatte på navigasjon uten GPS**, for eksempel med kompass eller kjente referansepunkter.

Teknisk sektor (vann, avløp, byggesak, geodata)

- **Vedlikehold manuelle rutiner** for tilsyn og rapportering av vannverk, avløp og tekniske anlegg.
- **Lag papirkart over kritisk infrastruktur** (kumlukk, vannposter, etc.).
- **Tilrettelegg for manuell datainnsamling** (f.eks. inspeksjonsskjemaer, avviksskjemaer).

Helse og omsorg

- **Distribuer manuelle ruteplaner for hjemmebaserte tjenester.**
- **Sikre lokal kjennskap hos ansatte:** Oppdatér og tren på lokalkunnskap i sårbare områder.
- **Lag kontaktlister i papirform** for pasienter, pårørende og beredskapskontakter.

IT og kommunikasjon

- **Planlegg for lokal drift av IT-systemer** i kortere perioder (eks. offline tilgang til pasientjournaler, kontaktlister).
- **Etabler lokal lagring av viktig dokumentasjon**, inkludert nødprosedyrer og kart.
- **Test nødnett og radiokommunikasjon regelmessig.**

Miljø og overvåking

- **Utplasser lokale værsensorer** (temperatur, nedbør) og del informasjon via eksisterende kanaler (f.eks. intranett).
- **Lag en rutine for manuell flom- eller skredobservasjon** i samarbeid med teknisk etat og frivillige.

Skole og utdanning

- **Trykte undervisningsplaner og kontaktlister** til bruk ved internettbortfall.
- **Informasjonsprosedyrer uten digital avhengighet** (f.eks. oppslagstavler, budtjenester mellom enheter).

Landbruk, næring og turisme

- **Informere lokale næringsaktører** om kommunens tiltak og beredskap, og oppfordre dem til egne ROS-analyser.
- **Lag enkle fysiske guider** (kart, nødnumre og retningslinjer) for turister ved digitale bortfall.

Organisatoriske tiltak

- **Innfør lokale ROS-analyser med eksplisitt fokus på satellittavhengighet.**
- **Utpek ansvarlige i hver sektor for kontinuitet ved bortfall.**
- **Gjennomfør jevnlige øvelser**, f.eks. simulering av 48 timers GPS- og kommunikasjonsutfall.
- **Sikre fysisk tilgjengelighet av viktig dokumentasjon:** Beredskapsplaner, manuelle prosedyrer, kontaktlister.
- **Opprett kommunal beredskapsgruppe med representanter fra alle sektorer**, med mandat til å agere ved teknologisk svikt.